

KansalaisAreena ry

MUISTIO

Eduskunnan vapaaehtoistoiminnan tukiryhmä

Vapaaehtoistoiminnan tulevaisuuden suunnittelutilaisuus

Aika: 29.1.2010, klo 9-12

Paikka: Eduskunta, A116

Paikalla: **Aalto-Matturi Sari**, neuvotteleva virkamies, Oikeusministeriö, sari.aalto-matturi@om.fi
Grönlund Ulla, suunnittelija, Kansalaisareena, ulla.gronlund@kansalaisareena.fi
Haavisto-Vuori Päivi, ylitarkastaja, Työ- ja elinkeinoministeriö, paivi.haavisto-vuori@tem.fi
Heinonen Nora, kehityspoliittisen alivaltiosihteerin virkemiessihiteeri, Ulkoasiainministeriö, nora.heinonen@formin.fi
Hilger Peter, tutkija, Helsingin Yliopisto, peter.hilger@helsinki.fi
Kaivosoja Riitta, ylijohtaja, Opetusministeriö, riitta.kaivosoja@minedu.fi
Karimäki Johanna, kansanedustaja, Vihreä ryhmä, johanna.karimaki@eduskunta.fi
Katajisto Marjo, suunnittelija, Julkisten ja hyvinvointialojen Liitto JHL, marjo.katajisto@jhl.fi
Kemppi Anssi, suunnittelija, Sosiaali- ja terveysjärjestöjen yhteistyöyhdistys YTY ry, anssi.kemppi@sosteryty.fi
Lauslahti Sanna, kansanedustaja, Eduskunnan vapaaehtoistoiminnan tukiryhmän pj, sanna.lauslahti@eduskunta.fi
Paasikangas-Tella Johanna, kansanedustaja Sanna Lauslahden avustaja, johanna.paasikangas-tella@eduskunta.fi
Paasilehto Antti, kansainvälisten asioiden neuvos, Liikenne- ja viestintäministeriö, antti.paasilehto@mintc.fi
Pihlaja Ritva, projektipäällikkö, Helsingin yliopisto, ritva.pihlaja@pp.inet.fi
Raitanen Anitta, toiminnanjohtaja, Kansalaisareena, anitta.raitanen@kansalaisareena.fi
Reinman Liisa, vapaaehtoistoiminnan ohjaaja, Näkövammaisten Keskusliitto sekä VALIKKO –ryhmät, liisa.reinman@nkl.fi
Rouhinen Sauli, ympäristöneuvos, Ympäristöministeriö, sauli.rouhinen@ymparisto.fi
Saarenpää Suvimaria, projektipäällikkö, Oulun Setlementti, suvimaria.saarenpaa@oulunsetlementti.fi
Seppelin Markus, ylitarkastaja, STM, markus.seppelin@stm.fi
Uotila Kari, kansanedustaja, Eduskunnan vapaaehtoistoiminnan vpj, kari.uotila@eduskunta.fi
Uusisilta Kaija, viestintäjohtaja, Sisäasiainministeriö, kaija.uusisilta@intermin.fi
Vaittinen Markku, hallituksen puheenjohtaja, Kansalaisareena, markku.vaittinen@pp.inet.fi
Vattulainen Vesa, toimittaja, Kansalaisareena, vesa.vattulainen@kansalaisareena.fi
Vikström Jatta, suunnittelija, Kansalaisareena, jatta.vikstrom@kansalaisareena.fi
Viljanen Kirsi, maaseutuylitarkastaja, Maa- ja metsätalousministeriö, kirsi.viljanen@mmm.fi
Välimäki Sari, vapaaehtoistoiminnan koordinaattori, Jyväskylän kaupunki, sari.valimaki@jkl.fi
Ylitalo Tero, yleissihiteeri, everstilutnantti, Puolustusministeriö, tero.ylitalo@defmin.fi

1. Tilaisuuden avaus

Sanna Lauslahti, kansanedustaja

- Eduskunnan vapaaehtoistoiminnan tukiryhmä perustettiin 11.11.2009. Edustaja Lauslahti toimii ryhmän puheenjohtajana. Ryhmän jäsenet edustavat yhtä puoluetta lukuun ottamatta kaikkia puolueita.
- Ryhmän tavoitteena on saada vapaaehtoistoiminta huomioituksi seuraavassa hallitusohjelmassa
- 2011 on EU:n vapaaehtoistoiminnan teemavuosi – miten sen pitäisi näkyä Suomessa?

2. Vapaaehtoistoiminnan merkitys yhteiskunnassa

Anitta Raitanen, toiminnanjohtaja, Kansalaisareena

KansalaisAreena ry

- Lähes 40% suomalaisista tekee vapaaehtoistyötä, mutta paljon useampi tekisi jos joku pyytäisi mukaan.
- Vapaaehtoistoiminnalla on terveyttä edistäviä vaikutuksia, se edistää yhteisöllisyyttä ja luo sosiaalista pääomaa. Lisäksi se estää yhteiskunnan polarisoitumista.
- Yhteisten asioiden hoitaminen on ehkä yleisesti vähentynyt (esim. äänestysaktiivisuus), mutta ihmiset haluavat yhä vaikuttaa asioihin, jotka ovat lähellä heitä itseään. Vapaaehtoistoiminta on keskeinen tapa osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan ja keino vaikuttaa.
- Vapaaehtoistoiminta on kansalaisoikeus. Moni ei tiedä, millaista toimintaa he haluavat tehdä tai mihin osallistua, vaan ihmiset ovat kiinnostuneita ”tekemään jotain” – esim. jotain mielekästä, jossa pääsee toteuttamaan omia taitojaan. Toimintaan osallistuminen lähtee kansalaisten omista tarpeista – se pitää mahdollistaa ja tukea asianmukaisilla toimintamalleilla.
- Vapaaehtoistoiminnan kehittämisessä puhutaan horisontaalisesta toiminnasta: mikään taloudellinen (III sektori, julkinen, yksityinen) tai toiminnallinen sektori (SoTe, liikunta, nuoret, kulttuuri jne.) ei omista vapaaehtoistoimintaa, vaan sitä tapahtuu kaikilla yhteiskunnan alueilla. Kehittämistoiminnan pitääkin tapahtua yli sektorirajojen, horisontaalisesti. (Liite)

3. Hallinnonalat ja vapaaehtoistoiminta

Puolustusministeriö:

- Hallinnonalalla vapaaehtoistoiminta keskittyy Maanpuolustuskoulutus ry:n toiminnan ympärille, jossa tehtävät liittyvät yhteiskunnan kriisikestävyyteen – sinänsä suoranaista kansalaistoimintaa ei ole.
- Vapaaehtoistoiminnalla on merkittäviä tehtäviä kriisien ehkäisyn, kriisijohtamisen ja kriisien jälkihoidon viitekehyksessä – tässä on liittymäpintoja kokonaismaanpuolustukseen ja Puolustusministeriöön sen yhteensovittajana.
- Kansalaisyhteiskuntayhteistyötä on viime aikoina aktivoitu (yhteistyö esim. Kanen ja SPR:n kanssa) erityisesti elintärkeiden toimintojen turvaamisen näkökulmasta. Aktiivinen toiminta on alkuvaiheessa – puolustusministeriö ei tehtäviensä takia myöskään välttämättä näyttäytyä mielenkiintoisena kumppanina monelle kansalaisjärjestölle eikä vahvan viranomaisroolinsa vuoksi edes mahdollisena vapaaehtoistoiminnan kohteena yksittäiselle kansalaiselle.

Työ- ja elinkeinoministeriö

- Kosketuspinta vapaaehtoistyöhön on ohut.
- On pohdittu, voisiko vapaaehtoistoiminnan kautta löytyä myös palkkatyötä. Esim. palkkatukityöllistetyistä kolmasosa työllistyy järjestösektorilla, erityisesti sosiaali- ja terveysjärjestöissä.
- Yli 300,000 järjestössä on palkkatukipaikkoja.
- Työllisyyspoliittinen avustus yksi keino tukea järjestöjä
- Tukimuodot ovat vain väliaikaisia; järjestöjä yritetään tukea kannustamaan tuettuja työntekijöitä jatkamaan vapaaehtoisena yhdistyksessä tuen/työn loputtua.
- Vapaaehtoistoiminta polkuna työelämään (?)

KansalaisAreena ry

Ulkoasianministeriö

- Vapaaehtoistoimintaa on järjestöissä, joita UM rahoittaa. Tällaisia järjestöjä ovat esim:
 - Kehitysyhteistyötä tekevät kansalaisjärjestöt
 - Ihmisoikeus, demokratiakysymysten kanssa työskentelevät järjestöt
 - Ystävyyssseurat, kauppakamarit
- Kehitysyhteistyön osalta vaatimukset järjestöille (hankehallinto ja hankkeiden laatu) on vienyt järjestöjä ammattimaisempaan suuntaan, joten niillä on kasvamassa määrin palkattuja työntekijöitä. Toisaalta, hankkeiden hallinnolliset kulut eivät saa olla suuria, mikä osaltaan kannustaa vapaaehtoistoimintaan järjestöissä.

Oikeusministeriö

- Kansalaisten vaikuttamismahdollisuuksien edistäminen ja kansalaisjärjestöjen toimintaedellytysten turvaaminen on yksi demokratiayksikön keskeisiä tehtäviä.
- Demokratiayksikkö / OM on kiinnostunut siitä, mihin suuntaan suomalainen kansalaisyhteiskunta on kehittymässä ja millainen rooli vapaaehtoistoiminnalla siinä on.
- Rikostensovittelu keskeinen on hallinnonalan vapaaehtoistoiminnan muotoja.

Ritva Pihlaja / Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmä

- Edustaa maaseutupolitiikan yhteistyöryhmää, jossa mukana kansalaisjärjestöyhteistyön teemaryhmässä
- Kolmas sektori maaseutukunnissa – millainen rooli sillä on maaseudulla → Vapaaehtoistoiminnalla hyvin vahva rooli siellä (erit. perinteinen talkootyö)
- Maaseutujen väki vanhenee ja vähenee, palvelujen tarve kasvaa – III sektori ja vapaaehtoistoiminta näyttäytyvät pelastusrenkaalta tällaisessa tilanteessa. Vapaaehtoistoiminta ei kuitenkaan voi korvata selkeätä palvelutarvetta.

Ympäristöministeriö

- Kohdennettuja avustuksia myönnetään ympäristö/kestävän kehityksen hankkeisiin kansalaisjärjestöille
- Pienemmätkin järjestöt saavat rahoitusta (esim. roska päivässä jne.)
- Joitain rahoitettavia kansalaisjärjestöjä on siirretty OPM:n rahoitettavaksi.
- Ympäristöjärjestöjen rahoitus on kyseenalaista välillä niiden poliittisten tavoitteiden takia.

Sisäministeriö

- Tehtäväkentät: sisäinen turvallisuus, maahanmuutto, siviilikriisinhallinta, yhdenvertaisuuden edistäminen, rasmin ehkäisy
- Vapaaehtoistoiminta on keskeisessä asemassa lähes kaikilla näillä aloilla
- 24,000 pelastustoimintaa osallistuvaa, 15,000 vapaaehtoista – 9milj euroa vuosittain vapaaehtoisten tukemiseen
- Meripelastustoiminnassa ja poliisitoiminnassa vapaaehtoiset myös tärkeitä
- VAPEPA – vapaaehtoisten pelastuspalvelu, osallistuu satoihin hälytyksiin vuosittain.

KansalaisAreena ry

- Maahanmuutto, kotouttaminen – järjestöt ovat erityisen keskeisiä toimijoita
- Pakolaiset: valtiolla vain 2 vastaanottokeskusta, muita hallinnoi SPR jolla on runsaasti vapaaehtoisia
- 2005 tehtiin ensimmäinen kansalaisjärjestöstrategia, joka uudistettiin 2009. On opittu tunnistamaan järjestöjen vapaaehtoistoiminnan merkitys SM:n toimialalla – se nähdään voimavarana entistä enemmän. Järjestöt ovat olleet mukana strategian laadinnassa.
- Sisäisen turvallisuuden ohjelman (sis. arjen turvallisuus) valmistelussa ovat järjestöt mukana tiiviisti.

Sosiaali- ja terveysministeriö

- Paljon erilaista vapaaehtoisuuteen perustuvaa toimintaa, jota rahoitetaan – ystävyystoiminta, neuvontapalvelut, vertaistuki, virkistys- ja lomatoiminta, maahanmuuttajatyön rahoitus, mukana kriisipalveluissa jne.
- Yhteistyötä paljon mm. SM:n ja OM:n kanssa
- Hallinnonalan alla on tuhansia järjestöjä sekä seurakunnat, joita rahoitetaan.
- 300milj. euroa vuosittain järjestörahoitusta, josta menee vapaaehtoistoiminnan organisointiin kymmeniä miljoonia. Vapaaehtoistoiminta on hyvin tunnustettua hallinnonalalla.
- Haasteena ehkä byrokratisoituminen – rahoitusta jää liiaksi hallinnollisiin rakenteisiin.

Liikenne ja viestintä

- Rahoittaa järjestöjä, joista osa todella suuria, toiset varsin pieniä – usein edunvalvontajärjestöjä.
- Kolme vapaaehtoistoiminnan muotoa, joilla kaikilla on yhteiskunnallista merkitystä:
 - Tieliikenneturvallisuuteen liittyvä vapaaehtoistyö
 - Meri- ja järvialueiden pelastustyö
 - Tietoyhteiskuntaan liittyvä vapaaehtoistyö
- Ym. toiminta valtakunnallista, ylittää taloudelliset sektorirajat.
- Uuden teknologian käyttöönotolla voidaan edistää uudenlaisten vapaaehtoistoiminnan muotoja sekä käyttää tiedonlevitykseen, jotta uusia toimijoita saadaan mukaan

Maa- ja metsätalousministeriö

- Sis. myös maaseudun kehittäminen, joten hallinnonala on todella laaja.
- Kylätoiminta ry – maaseutukehittämisen kattojärjestö, jota rahoitetaan
- 2000 rekisteröityä kyläyhdistystä ja toistatuhatta rekisteröitymätöntä ryhmää, jossa talkoohenki on vahvaa, lähes 40,000 luottamushenkilöä, toiminnankohteena n. 2milj. suomalaista.
- Turvallisuus- ja lähisuunnitelmien yhdistäminen on keskeistä monella alueella.
- ELY:n kautta kanavoidaan paljon rahoitusta (esim. EU:n maaseuturahoitus 30 - 50 miljoonaa euroa) hankkeisiin ja toimintaan, jotka liittyvät vahvasti vapaaehtoisuuteen.
- Metsästysseurat, joilla riistanhoitotoimintaa

Opetusministeriö

- Kulttuuri, liikunta, nuorisjärjestöjen rahoitus
 - Tukee suoraan järjestöjä (n. 500 kpl) toiminta-avustuksilla
 - Rahoitusta kanavoidaan myös kuntien kautta kansalaisyhteiskunnan toimijoille
 - Kansalaisyhteiskuntaan kouluttaminen ja sen tutkimus

KansalaisAreena ry

- Valtakunnalliset liikuntajärjestöt 130
- Nuorisotyötä tekevät järjestöt yli 100
- Opintokeskukset, poliittiset järjestöt, tiedeyhdistyksiä, ystävyyssseurat
- Yli sata taiteen alan järjestöä
- 40 rasisminvastaista toimintaa organisoivaa järjestöä jne.
- Uskonnolliset yhdyskunnat
- Järjestöjen rahoitusta on lisätty tällä hallituskaudella
- Vapaaehtoistoimintaa koskeva teemavuosi on hyväksytty
- Aktiivisesti mukana Kanessa.
- Järjestää järjestökuulumisia

Johanna Karimäki:

- Keskeinen haaste: miten vapaaehtoistoiminta tukee julkista sektoria, mutta ei kuitenkaan siten, että se korvaisi julkisia palveluja?
- Vapaaehtoistoiminnan rooli yhteisöllisyyden lisääjänä on keskeinen.
- Vapaaehtoistoiminta pitää mahdollistaa oikeanlaisilla resursseilla, esim. tiloja, toiminnan kehittämistä jne. pitää mahdollistaa

YTY / Antti Kemppi

- 132 jäsenjärjestöä

4. Mistä vapaaehtoistoiminnan infrastruktuuri muodostuu

Peter Hilger, Helsingin yliopisto: Eurooppalaisia esimerkkejä / Volunteer Centres and European examples

KS: diaesitys liitteenä, jossa aiheena

- Vapaaehtoistoiminnan infrastuktuuri Englannissa, jossa suurimpana valtakunnallisena toimijana Volunteering England. Keskusten tehtävät: vapaaehtoistoiminnan välitys, markkinointi, hyvien käytäntöjen kokoaminen ja levitys, vaikuttaminen, strateginen kehittäminen. Paikalliset keskuksset ovat akkreditoituja. Keskuksset lähellä kansalaisia: jokaisessa hiemankin isommassa kaupungissa on oma keskuksensa, jonka kansalainen löytää helposti (first point of contact).
- Saksa: heterogeeninen malli, sateenvarjojärjestönä toimii BAFGA
- Hollanti: puoli-julkinen systeemi: laki (Social service Act, 2007) velvoittaa kuntia tukemaan vapaaehtoistoimintaa. (Liite)

Jatta Vikström, Kansalaisareena: Suomalaisen toimintamallin kehittäminen

Ks. diaesitys liitteenä, jossa aiheena

- CEV Euroopan tasolla, Kane järjestötasolla Suomessa, ruohonjuuritason verkostokehittäminen
- Järjestötoiminta ei ole sama asia kuin vapaaehtoistoiminta
- Suomessa horisontaalinen, kansalaisen kohtaava toimintamalli puuttuu – yhteistyö on sektoroitunutta, sitä ohjaa paljon myös sektoroitunut rahoitus

KansalaisAreena ry

- Tulevaisuudessa tarvitsemme yhä enemmän aktiivisia kansalaisia – on järkevää, että meillä on toimintamalleja, jotka mahdollistavat vapaaehtoistoimintaan osallistumisen ja saa mukaan myös sellaisia ihmisiä, jotka eivät muuten osallistuisi minkäänlaiseen toimintaan.
- Millaisia toimintamalleja tarvitsemme, että omaehtoinen, vapaaehtoinen toiminta voi tapahtua?
- Tarvitsemme yhteistä strategista keskustelua siitä, mitä vapaaehtoistoiminta on tulevaisuudessa, ja siihen keskusteluun pitää saada mukaan myös ruohonjuuritason toimijat ja vapaaehtoiset itse.
- Paikalliset vapaaehtoistoiminnan keskuksset ovat yksi ratkaisu. Millaisia funktioita paikallisilla vapaaehtoistoiminnan keskuksilla on? ks. dia
- Ei ole kuitenkaan tarkoituksen mukaista kehittää raskasta hallintoa ja rakenteita, vaan yksinkertaisia ja keveitä toimintamalleja, jotka mahdollistavat esim. hyvien käytäntöjen leviämisen, resurssien tehokkaamman käyttöönoton, sektorirajat ylittävän yhteistyön, kansalaisten osallistumisen jne. (Liite)

Keskustelua aiheesta:

- KANEssa on myös keskustelu järjestöjen roolista sekä rahoituskanavista, jotka eivät välttämättä tue sektorirajat ylittävää yhteistyötä. On selvää, että vaikka järjestöt tuntuvat säilyvän vahvoina toimijoina, myös uudenlaista, epäformaalimpaa jatkuvassa liikkeessä tapahtuvaa vapaaehtoistoimintaa tapahtuu – niinpä meidän tulee tarkistaa myös meidän rakenteita sen tukemiseksi.

Rajapinnat:

- Ammattimaisuuden lisääntyminen järjestötoiminnassa hämärtää vapaaehtoistoiminnan rajoja
- Järjestöt ja seurat ovat myös suuria toimijoita: ne tuottavat palveluja ja rakentavat palveluinfrastruktuuria
- Yhteiset termien määrittelyt: rajojen hämärtyessä, milloin me puhumme vapaaehtoisuudesta ja mitä sillä oikeastaan tarkoitetaan? Yhteisten termien määrittelyä kaivataan.
 - ➔ Termien määrittely on hyvä esimerkki siitä, miksi kevyitä, yhteistä kehittämistä tukemia rakenteita tarvitaan; sitä tehdään paljonkin, mutta ei välttämättä yhdessä vaan tehty työ on sirpaleisena kentällä – juuri yhdessä tekemistä ja yhteisiä keskusteluja varten tarvitsemme uudenlaisia rakenteita/toimintamalleja!
 - ➔ Tarvitaan yhteistä, jatkuvaa keskustelua vapaaehtoisen ja ammatillisen työn rajapinnoista
 - ➔ Pohjoismainen hyvinvointiyhteiskunta -seminaari Norjassa kesäkuussa paneutuu tähän teemaan tarkastelemalla kolmannen sektorin ja julkisen sektorin suhdetta ja rooleja pohjoismaisessa hyvinvointiyhteiskunnassa.

Suvi-Maria Saarenpää, Oulun Settlementti, Vares -hanke: Vapaaehtoistoiminnan koulutus

Ks. diaesitys liitteenä, jossa aiheena

- Oulun settlementti / Vares -hanke: toiminta-alue, resurssit, tavoitteet, päämäärä
- hankkeen tärkein resurssi on kumppanuushenkinen, sopimuksellisuuteen perustuva toimijaverkosto – verkoston tieto/taito/tilat ovat kaikkien käytössä
- Vapaaehtoistoiminnan koulutus ja koulutusmalli Oulun seutukunnassa (Liite)

Sari Välimäki, Jyväskylän kaupunki: Vapaaehtoistoiminnan laatu

Ks. diaesitys liitteenä, jossa aiheena

KansalaisAreena ry

- laadukkaan toiminnan edellytyksiä: taustaorganisaation motiivi ja sitoutuminen tärkeää, tarvittavat resurssit, tehtävänkuvaukset, koulutus ja perehdytys, ohjaus ja palaute, tuki, huomioiminen, seuranta
- Muita tekijöitä: saavutettavuus, tiedotus, yhteistyö, neuvonta, ohjaus, kehittäminen
- Erityisesti pienet yhdistykset tarvitset tukea alueellisen yhteistyön kehittämiseksi (Liite)

Liisa Reinman, Näkövammaisten Keskusliitto: Vapaaehtoistoiminnan koordinointi

Ks. diaesitys liitteenä, jossa aiheena

- Vapaaehtoistoiminnan edellytykset ja koordinaattorin tehtävät
- ”Mihin koordinaattoreita tarvitaan, kun vapaaehtoiset tekevät työn?” Koska jonkun täytyy organisoida vapaaehtoistoiminta.
- Työyhteisön tuki ja riittävä rahoitus edellytys vapaaehtoistoiminnan organisoinnille.
- Vapaaehtoistoiminnan koordinaattoreille tulee paljon pyyntöjä sellaisten palvelujen järjestämiseen, jotka kuuluvat aivan jonnekin muualle kuin vapaaehtoiselle sektorille
- Yritysten yhteiskunta vastuu sekä yritysyhteistyö ovat selkeitä tulevaisuuden teemoja, joihin pitäisi osata tarttua.
- Avuntarve lisääntyy, uusia vapaaehtoisia tarvitaan – haaste: miten voimme motivoida uusia toimijoita mukaan, miten oikeat ihmiset löytävät oikeat tehtävät. Lisäksi: rajapintakeskustelua tarvitaan, sillä vapaaehtoistoiminta ei voi koskaan korvata julkisia palveluja, vaan ne ovat enintään siitä täydentäviä ja erityistä lisäarvoa niihin tuova.
- VALIKKO ryhmiä eli vapaaehtoistoiminnan koordinaattoreiden yhteistyöverkostoja on ympäri suomen parisenkymmentä
- Vapaaehtoisten ääni tulee esille mm. Valikkoryhmien kautta. (Liite)

Marjo Katajisto, Julkisten ja hyvinvointialojen liitto: Ammatillisen ja vapaaehtoistoiminnan rajapinnat

Ks. puheenvuoro liitteenä, jossa aiheena:

- JHL:n jäsenistöön kuuluu paljon sosiaali- ja terveysalan työntekijöitä, joiden työhön vapaaehtoistoiminta voi liittyä.
- Sosiaalialan ammatillistumiseen on liittynyt keskustelu vapaaehtoisen ja ammatillisen työn rajapinnoista.
- Avainasioita rajapintakeskustelussa ovat yhteiset arvot, pelisäännöt, eettiset periaatteet sekä keskinäinen luottamus.
- Rajapintakeskustelussa keskiössä rajojen selventäminen ja määrittely, kenen vastuulla on organisoida mitään ja miten: toisaalta, millaisia hoivaoikeuksia ja hoivavastuita meidän yhteiskunnassamme on?
- Toisaalta, subjektiiviset oikeudet aiheuttavat keskustelua: milloin ihmisellä on oikeus saada palvelua ammattilaisen antamana? (Liite)

5. Loppukeskustelua

KansalaisAreena ry

- Rajapintakeskustelu on aivan erityisen keskeinen vapaaehtoistoiminnan kehittämisessä – esim. julkisissa palvelutiloissa pitäisi aina olla joku henkilö, joka on vastuussa vapaaehtoisista, ja joka osaa/pystyy fasilitoimaan asiakkaan, vapaaehtoisen ja ammattilaisen kohtaamista
- Vapaapalokuntatyö on hyvä esimerkki siitä, miten ammattilaiset ja vapaaehtoiset voivat työskennellä yhteistyössä – muuttuva maailma on uhka tällekin (VPK sopimusten purkaminen). Esim. kilpailuttaminen sekä palkkatyösäädännön muuttuminen voivat olla uhka/haaste vapaaehtoistoiminnalle. Laajoja harppauksia omista karsinoista kaivataan nyt, jotta voimme keskustellen avata niitä solmukohtia, joita yhteiskuntaamme on syntynyt/syntymässä
- Millainen rooli kunnilla pitäisi olla vapaaehtoistoiminnan organisoinnissa? Pitäisikö luoda uusia organisaatioita sitä varten? Miten vapaaehtoistoiminta ikinä järjestetäänkään, niin meidän pitäisi olla varovaisia uusien rakenteiden kehittämisessä, jotta todellinen toiminta ei katoaisi kaiken sen alle.
- Uusien rakenteiden tekeminen ei välttämättä ole raskasliikkeistä ja kallista – kevyilläkin uudistuksilla ja toimintamalleilla voitaisiin ottaa resurssit paljon tehokkaampaan käyttöön
- Jos ydinkysymys on, miten valjastetaan kaikki potentiaalinen vapaaehtoistoiminta käyttöön, yhteinen kehittäminen on varsin järkevää. Ei ole kuitenkaan järkevää lähteä tekemään raskaita rakenteita sen tekemiseksi – eri paikkakunnilla voi myös olla erilaisia toimintamalleja, sillä jokaisella alueella on erilaisia tarpeita.
- Synergiaetuja tulee yrittää saada eri puolilla maata kehitetyistä malleista – valtakunnallisen koordinaation etu olisi juuri tällainen
- Tarvitsemme toimintamalleja, jotka rohkaisevat, tukevat ja aktivoivat kansalaisia toimintaan
- Keskustelua rajapinnoista, poliittisella ja yleisellä tasolla, tarvitaan paljon enemmän: millaisia oikeuksia on kenelläkin, ja miten ne oikeudet toteutetaan.

Yhteenvetoa / Jatta Vikström

- Vapaaehtoistoimintaa tukevien toimintamallien kehittäminen on yhteiskunnallisesti järkevää, kohteelle, tekijälle ja yleisesti yhteiskunnalle hyvinvointia tuottavaa toimintaa
- Vapaaehtoistoiminta on eri tavoin kiinteä osa jokaisen ministeriön hallinnonala
- Vapaaehtoistoiminta on yhteinen asia – ei kuulu vain tietyille sektoreille, toimijoille tai hallinnonaloille
- Vapaaehtoisuus ei ole itsestään selvyyttä, vaan sen toteutumiseksi ja kehittymiseksi täytyy kehittää toimintamalleja. Yhteiskunta tarvitsee yhä enemmän aktiivisia kansalaisia ja onnistuneita vapaaehtoistoiminnan kokemuksia.
- Vapaaehtoistoiminta ei ole ilmaista, toteutuakseen se tarvitsee riittävät organisointiresurssit
- Vapaaehtoistoiminta on horisontaalista, sektorirajat ylittävää – tarvitsemme toimintamalleja, jotka tukevat yhteistyötä
- Vapaaehtoistoiminnan mahdollisuudet pitää ottaa tehokkaammin käyttöön. Vapaaehtoistoiminnan kehittäminen edistää kansalaisyhteiskunnan elinvoimaisuutta.